

Infofiche: Erkenning mantelzorg - mantelzorgverlof

September 2020

Hoewel het belang van mantelzorg al jaren overduidelijk is, bestond er nog geen statuut voor mantelzorgers. Daar komt nu verandering in. Vanaf 1 september 2020 kunnen mantelzorgers een officiële erkenning verkrijgen. Er zijn twee soorten erkenningen. Een algemene erkenning en een erkenning waar sociale rechten aan gekoppeld zijn. Aan deze laatste erkenning hangt alvast één sociaal voordeel vast, namelijk het recht op mantelzorgverlof. Je moet wel voldoen aan een aantal voorwaarden. We geven je een overzicht.

Type 1 - De eenvoudige algemene, erkenning zonder sociale rechten.

Deze erkenning opent voorlopig geen sociale rechten of voordelen. De aanvraag gebeurt op basis van een ondertekende verklaring op eer door de mantelzorgers en de zorgvrager. Met deze verklaring geef je aan dat je voldoet aan de nodige criteria. Je ziekenfonds verwerkt de gegevens en geeft je een attest.

Om erkend te worden als mantelzorgers moeten volgende voorwaarden tegelijkertijd voldaan zijn:

- De mantelzorgers moet een vertrouwensrelatie of een nauwe, affectieve of geografische relatie opgebouwd hebben met de geholpen persoon.
- De mantelzorgers moet bestendig en daadwerkelijk in België verblijven.
- De mantelzorgers moet ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister.
- De persoon voor wie hij/zij zorgt, is zorgbehoevend.

De zorgvrager ('geholpen persoon'):

- is kwetsbaar wegens zijn gezondheidstoestand of handicap en bevindt zich in een afhankelijkheidssituatie. Er is geen medisch attest nodig om de zorgbehoevendheid aan te tonen.
- ontvangt de bijstand en hulp van de mantelzorgers in samenwerking met minstens één professionele zorgverlener.
- krijgt hulp en bijstand (handelingen met het oog op het verhogen van de zelfredzaamheid en behoud van sociale activiteiten en banden met de omgeving).

Type 2- erkenning met sociale rechten (voorlopig enkel het mantelzorgverlof)

Naast de erkenning als mantelzorgers zonder sociaal recht, kan je bij het ziekenfonds ook de erkenning als mantelzorgers aanvragen om een sociaal recht te bekomen. Op dit moment is dit sociaal recht beperkt tot het mantelzorgverlof. Aan deze erkenning zijn bijkomende (medische) voorwaarden verbonden. De aanvraag tot erkenning met sociaal recht is op dit moment enkel zinvol indien je binnen het jaar mantelzorgverlof aanvraagt bij je werkgever. De erkenning is namelijk beperkt in tijd (een jaar).

Boven op de voorwaarden voor de algemene erkenning zijn hier bijkomende voorwaarden:

Voor de mantelzorger;

- De mantelzorger geeft **gratis steun** en hulp met niet professionele doeleinden en in samenspraak met minstens één professionele betrokkene.
- Hij eerbiedigt de **vrije keuze** van de geholpen persoon.
- Biedt hulp en bijstand gedurende **minstens 50u/maand of 600 u jaar**.
- Per zorgvrager kunnen **maximaal drie personen** erkend worden als mantelzorger (type 2)

Voor de zorgvrager of geholpen persoon;

- Hoofdverblijfplaats in België hebben
- Onderbreking van maximum 29 dagen per kalenderjaar in het buitenland
- Tijdelijk verblijf in buitenland mogelijk bij verblijf in buitenlands ziekenhuis of andere zorginstelling
- Voldoen aan de medische criteria inzake zorgbehoevendheid:
 - Bij meerderjarige (ouder dan 21 jaar) zorgvragers moet je ten minste 12 punten op de graad van zelfredzaamheid voor de integratietegemoetkoming scoren. Die vaststelling kan gebeuren door de FOD Sociale Zekerheid, Medex of de adviserend arts van het ziekenfonds.
 - Veel zorgvragers hebben al een vaststelling van zorgbehoefte laten uitvoeren. In bepaalde gevallen hoef je geen nieuwe vaststelling te laten uitvoeren. Bijvoorbeeld als je al een zorgbudget voor ouderen of een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden ontvangt en voldoende punten op de inschaling scoorde.
 - Als de zorgvrager minderjarig is, gelden de scores van het groeipakket (de vroegere kinderbijslag). Je moet ten minste 12 punten scoren of ten minste 6 punten in de derde pijler.

! Wanneer de geholpen persoon permanent opgenomen wordt in een residentiële zorgvoorziening voor meer dan 90 dagen eindigt de erkenning.

Het mantelzorgverlof

Met het type 2 erkenningsattest kan je vervolgens bij je werkgever het mantelzorgverlof aanvragen. Als werknemer (privé of openbare sector) breng je zeven dagen voordat je het mantelzorgverlof wil opnemen je werkgever schriftelijk op de hoogte. Dat kan per brief of via een aangetekende zending. In de aanvraag vermeld je de periode van het mantelzorgverlof en voeg je het bewijs van de erkenning als mantelzorger toe. Je vraagt de onderbrekingsuitkering aan via de RVA.

Je kan het mantelzorgverlof één volledige maand opnemen. Als je voltijds werkt, kan je er ook voor kiezen om een halftijdse of 1/5e vermindering op te nemen gedurende twee maanden. Het recht op volledige schorsing bedraagt maximum 6 maanden over de gehele beroepsloopbaan. Wanneer de werknemer dit verlof opneemt onder de vorm van een vermindering van prestaties (halftijds of 1/5) is dit 12 maanden. Op die manier kan je als mantelzorger voor verschillende zorgvragers zorgen gedurende je loopbaan.

	Maximale duur per zorgbehoevende	Maximaal duur in je volledige beroepsloopbaan	Voorwaarde van tewerkstelling
Voltijds mantelzorgverlof	1 maand	6 maanden	Geen voorwaarde
Halftijds mantelzorgverlof	2 maanden	12 maanden	Voltijds werken
1/5 mantelzorgverlof	2 maanden	12 maanden	Voltijds werken

De uitkering wordt toegekend volgens de bepalingen van de uitkeringen voor het thematisch verlof voor medische bijstand. Als je voltijds werknemer bent en stopt met werken, krijg je momenteel bruto 851,59 euro of netto 765,33 euro per maand als je voltijds mantelzorgverlof neemt. Voor wie alleen woont, is dat respectievelijk 1400,01 euro en 1258,19 euro. Voor wie deeltijds gaat werken, hangt het bedrag af van de gezinssituatie en de leeftijd.

Nog vragen?

Contacteer zorgrecht@okra.be - 02/246 57 72

Meer info bij www.cm.be/mantelzorgverlof en www.cm.be/erkenning-mantelzorger